

LIETUVOS RESPUBLIKOS KLIMATO KAITOS VALDYMO FINANSINIŲ INSTRUMENTŲ ĮSTATYMAS

2009 m. liepos 7 d. Nr. XI-329
Vilnius

PIRMASIS SKIRSNIS BENDROSIOS NUOSTATOS

1 straipsnis. Įstatymo paskirtis

1. Šis įstatymas nustato asmenų, vykdančių ūkinę veiklą, kurios metu į atmosferą išmetamos šiltnamio efektą sukeliančios dujos, teises, pareigas ir atsakomybę bei valstybės institucijų ir įstaigų kompetenciją.

2. Šio įstatymo nuostatomis įgyvendinami Europos Sąjungos teisės aktai, nurodyti šio įstatymo 2 priede.

2 straipsnis. Pagrindinės šio įstatymo sąvokos

1. **Anglies dioksido ekvivalentas** – metano (CH₄), azoto suboksido (N₂O), hidrofluorangliavandenilių (HFC), perfluorangliavandenilių (PFC), sieros heksafluorido (SF₆) dujų kiekis, kuris daro tokį patį poveikį klimato kaitai kaip viena tona anglies dioksido.

2. **Bendrai įgyvendinamas projektas** – veikla ir (ar) priemonės, kurias vykdant mažinamas į atmosferą išmetamų šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekis arba absorbuojamos šiltnamio efektą sukeliančios dujos ir kurias Jungtinių Tautų bendrosios klimato kaitos konvencijos (toliau – Klimato kaitos konvencija) Kioto protokolo I priede nurodyta valstybė ar joje registruotas juridinis asmuo įgyvendina Lietuvos Respublikos teritorijoje arba Lietuvos Respublika ar joje registruotas juridinis asmuo įgyvendina Klimato kaitos konvencijos Kioto protokolo I priede nurodytos valstybės teritorijoje.

3. **Išmetamųjų teršalų mažinimo vienetas** – bendrai įgyvendinamame projekte naudojamas anglies dioksido vienai tonai ar anglies dioksido ekvivalentui lygus vienetas, kurį pripažįsta šiame projekte dalyvaujančios valstybės ir kuriuo išreiškiamas sumažintas išmetamų šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekis.

4. **Kioto vienetas** – bet kuris iš šių vienetų: nustatytosios šiltnamio efektą sukeliančių dujų normos, išmetamųjų teršalų mažinimo arba patvirtintas išmetamųjų teršalų mažinimo vienetas.

5. **Klimato kaita** – klimato pokyčiai, kurie tiesiogiai ar netiesiogiai atsiranda dėl žmogaus veiklos, keičiančios Žemės atmosferos sudėtį, ir kurie netelpa į natūralių klimato svyravimų, stebimų reguliariais laiko tarpais, ribas.

6. **Leidimas išmesti šiltnamio efektą sukeliančias dujas** – dokumentas, kuriuo suteikiama teisė išmesti į atmosferą šiltnamio efektą sukeliančias dujas.

7. **Naujas šiltnamio efektą sukeliančias dujas išmetantis įrenginys** (toliau – **naujas įrenginys**) – įrenginys, kuriam eksploatuoti veiklos vykdytojas privalo gauti leidimą išmesti šiltnamio efektą sukeliančias dujas ir kuris pradedamas eksploatuoti po to, kai patvirtinamas Nacionalinis šiltnamio efektą sukeliančių dujų apyvartinių taršos leidimų paskirstymo planas arba Europos Sąjungos šiltnamio efektą sukeliančių dujų apyvartinių taršos leidimų prekybos sistemoje dalyvaujančių veiklos vykdytojų sąrašas.

8. **Nustatytoji šiltnamio efektą sukeliančių dujų norma** – Klimato kaitos konvencijos I priede nurodytai valstybei pagal Kioto protokolą apskaičiuotas ir Šiltnamio efektą sukeliančių dujų registre užregistruotas tonomis išreikštas šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekis, kuris valstybės teritorijoje gali būti išmestas į atmosferą per laikotarpį, apibrėžtą pagal tarptautinius įsipareigojimus.

9. **Nustatytosios šiltnamio efektą sukeliančių dujų normos vienetas** (toliau – **nustatytosios normos vienetas**) – šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekio vienetas, lygus anglies dioksido tonai ar anglies dioksido ekvivalentui.

10. **Patvirtintas išmetamųjų teršalų mažinimo vienetas** – švarios plėtros projekte naudojamas anglies dioksido tonai ar anglies dioksido ekvivalentui lygus vienetas, kurį pripažįsta šiame projekte dalyvaujančios valstybės ir kuriuo išreiškiamas sumažintas išmetamų šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekis.

11. **Orlaivio naudotojas** – asmuo, naudojantis orlaivį šio įstatymo 1 priede nurodytai aviacijos veiklai vykdyti, arba orlaivio savininkas, jei orlaivį naudojančio asmens tapatybė nežinoma arba orlaivio savininkas jos nenurodo.

12. **Šiltnamio efektą sukeliančias dujas išmetantis įrenginys** (toliau – **įrenginys**) – stacionarus techninis objektas arba grupė stacionarių techninių tarpusavyje technologiškai susijusių objektų, kuriuose vykdoma viena arba kelios ūkinės veiklos, kurių metu į atmosferą išmetamos šiltnamio efektą sukeliančios dujos.

13. **Šiltnamio efektą sukeliančios dujos (išmetamieji teršalai)** – anglies dioksidas (CO_2), metanas (CH_4), azoto suboksidas (N_2O), hidrofluorangliavandeniliai (HFC), perfluorangliavandeniliai (PFC) ir sieros heksafluoridas (SF_6).

14. **Šiltnamio efektą sukeliančių dujų apyvartinis taršos leidimas** (toliau – **apyvartinis taršos leidimas**) – administraciniu sprendimu suteikiama teisė veiklos vykdytojui per nustatytą laikotarpį išmesti į atmosferą vieną toną anglies dioksido ar anglies dioksido ekvivalentą.

15. **Švarios plėtros projektas** – veikla ir (ar) priemonės, kurias vykdant mažinamas į atmosferą išmetamų šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekis arba absorbuojamos šiltnamio efektą sukeliančios dujos ir kurias Klimato kaitos konvencijos I priede nenurodytose valstybėse įgyvendina Lietuvos Respublika, kaip valstybė, nurodyta Klimato kaitos konvencijos I priedo sąraše, ar Lietuvos Respublikoje registruotas juridinis asmuo.

16. **Veiklos vykdytojas** – asmuo, kuris valdo ir (ar) naudoja Lietuvos Respublikos teritorijoje esančius šiltnamio efektą sukeliančias dujas išmetančius įrenginius ir pagal Lietuvos Respublikos teisės aktus turi lemiamų ekonominių svertų įrenginių techninio funkcionavimo klausimams spręsti, arba orlaivio naudotojas, kurių veikla patenka į šio įstatymo I priede nurodytą veiklos rūšių sąrašą.

ANTRASIS SKIRSNIS

NACIONALINĖ KLIMATO KAITOS VALDYMO POLITIKOS STRATEGIJA

3 straipsnis. Nacionalinė klimato kaitos valdymo politikos strategija ir jos įgyvendinimo priemonių planas

1. Nacionalinė klimato kaitos valdymo politikos strategija apima šias valstybės valdymo sritis:

- 1) aplinkos apsaugos ir racionalaus gamtos išteklių naudojimo;
- 2) energetikos;
- 3) mokesčių ir finansų;
- 4) mokslo;
- 5) pramonės;
- 6) sveikatos apsaugos;
- 7) švietimo ir visuomenės informavimo;
- 8) tarptautinio bendradarbiavimo;
- 9) transporto;
- 10) vidaus reikalų;

11) žemės ūkio.

2. Nacionalinė klimato kaitos valdymo politikos strategija, atsižvelgiant į valstybės strateginius tikslus ir (ar) tarptautinius įsipareigojimus, gali būti skirta ir kitoms valstybės valdymo sritims, susijusioms su prisitaikymu prie klimato kaitos pokyčių ir klimato kaitos padarinių švelninimu, įgyvendinti.

3. Nacionalinę klimato kaitos valdymo politikos strategiją ir jos įgyvendinimo priemonių planą rengia ministerijos ir Lietuvos Respublikos Vyriausybės (toliau – Vyriausybė) pavedimu – kitos valstybės valdymo institucijos. Nacionalinę klimato kaitos valdymo politikos strategiją tvirtina Lietuvos Respublikos Seimas (toliau – Seimas), o jos įgyvendinimo priemonių planą – Vyriausybė.

4 straipsnis. Nacionalinę klimato kaitos valdymo politikos strategiją įgyvendinančios institucijos

Nacionalinę klimato kaitos valdymo politikos strategiją ir jos įgyvendinimo priemonių planą įgyvendina:

- 1) Vyriausybė, ministerijos ar kitos Vyriausybės įgalios institucijos pagal kompetenciją;
- 2) savivaldybių institucijos.

TREČIASIS SKIRSNIS

PREKYBA APYVARTINIAIS TARŠOS LEIDIMAIS IR KIOTO VIENETAIS

5 straipsnis. Veiklos vykdytojų ir kitų asmenų teisės ir pareigos

1. Veiklos vykdytojai, vykdantys veiklą pagal šio įstatymo 1 priede nurodytą veiklos rūšių sąrašą, aplinkos ministro nustatyta tvarka privalo gauti leidimą išmesti šiltnamio efektą sukeliančias dujas, įsigyti apyvartinių taršos leidimų ir registruotis Šiltnamio efektą sukeliančių dujų registre.

2. Veiklos vykdytojai aplinkos ministro kartu su kita (kitomis) Vyriausybės įgaliota (įgaliotomis) institucija (institucijomis) nustatyta tvarka privalo vykdyti šiltnamio efektą sukeliančių dujų išmetimo stebėseną, apskaitą ir teikti ataskaitas.

3. Kiekvienais kalendoriniais metais veiklos vykdytojai iki aplinkos ministro nustatyto termino privalo atsisakyti tokio apyvartinių taršos leidimų kiekio, kuris yra lygiavertis per praėjusius kalendorinius metus jų išmestam į atmosferą anglies dioksido kiekiui, išreikštam tonomis, ir (ar) anglies dioksido ekvivalento kiekiui, išreikštam tonomis, ir tai deklaruoti Šiltnamio efektą sukeliančių dujų registre. Veiklos vykdytojai vietoj apyvartinių taršos leidimų

gali atsisakyti aplinkos ministro nustatyto kiekio Europos Sąjungos šiltnamio efektą sukeliančių dujų apyvartinių taršos leidimų prekybos sistemoje pripažįstamų bendrai įgyvendinamų ir švarios plėtros projektų veiklos išmetamųjų teršalų mažinimo vienetų ir (ar) patvirtintų išmetamųjų teršalų mažinimo vienetų.

4. Veiklos vykdytojai ir (ar) kiti asmenys apyvartinius taršos leidimus gali mainyti į Europos Sąjungos šiltnamio efektą sukeliančių dujų apyvartinių taršos leidimų prekybos sistemoje pripažįstamų bendrai įgyvendinamų ir švarios plėtros projektų veiklos išmetamųjų teršalų mažinimo vienetus ir (ar) patvirtintus išmetamųjų teršalų mažinimo vienetus.

5. Veiklos vykdytojai ir (ar) kiti asmenys, turintys apyvartinių taršos leidimų ir (ar) Kioto vienetų, gali juos perleisti kitiems asmenims Europos ekonominės erdvės valstybėse ir (ar) trečiojoje valstybėse, kurios nurodytos Klimato kaitos konvencijos Kioto protokolo B priede ir yra jį ratifikavusios, jeigu tie apyvartiniai taršos leidimai ir (ar) Kioto vienetai yra abipusiškai pripažinti ir aplinkos ministro nustatyta tvarka yra priimtas sprendimas dėl jų pripažinimo. Veiklos vykdytojai ir asmenys apie apyvartinių taršos leidimų ir (ar) Kioto vienetų perleidimą nedelsdami praneša Šiltnamio efektą sukeliančių dujų registro tvarkymo įstaigai.

6. Lėšas, gautas už perleistus apyvartinius taršos leidimus ir Kioto vienetus, veiklos vykdytojai privalo naudoti išmetamų šiltnamio efektą sukeliančių dujų mažinimo ir kitoms aplinkos taršą mažinančioms priemonėms įgyvendinti (aplinkai palankioms technologijoms diegti, energijos efektyvumui didinti, atsinaujinantiems energijos šaltiniams panaudoti, miškams atkurti ir (ar) įveisti, mokslo tiriamiesiems darbams ir jų sklaidai, ūkio subjektams konsultuoti ir mokytį, visuomenei informuoti ir šviesti klimato kaitos politikos valdymo ir įgyvendinimo klausimais ir kitoms priemonėms).

7. Šio straipsnio 6 dalyje nustatyti reikalavimai netaikomi veiklos vykdytojams:

1) įgyvendinusiems (įdiegusiems) geriausių prieinamų gamybos būdų technologijas, energijos vartojimo efektyvumo didinimo ir atsinaujinančių energijos išteklių panaudojimo priemones, kurios sumažino išmetamų šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekį į aplinką, – per prekybos laikotarpį, kuris nustatomas pagal Nacionalinio šiltnamio efektą sukeliančių dujų apyvartinių taršos leidimų paskirstymo plano ir (ar) Europos Sąjungos šiltnamio efektą sukeliančių dujų apyvartinių taršos leidimų prekybos sistemoje dalyvaujančių veiklos vykdytojų sąrašo galiojimo laikotarpį;

2) panaudojusiems gautas lėšas reikiamam apyvartinių taršos leidimų, išmetamųjų teršalų mažinimo vienetų ir (ar) patvirtintų išmetamųjų teršalų mažinimo vienetų kiekiui įsigyti.

8. Kiekvienais kalendoriniais metais veiklos vykdytojai aplinkos ministro nustatyta tvarka privalo aplinkos ministro įgaliotoms institucijoms pateikti lėšų, gautų už perleistus

apyvartinius taršos leidimus ir Kioto vienetus, paskirstymo ir panaudojimo ataskaitas. Ataskaitos skelbiamos Aplinkos ministerijos tinklalapyje.

9. Kiti asmenys, norintys įsigyti apyvartinių taršos leidimų ir jais naudotis ar disponuoti, privalo registruotis Šiltnamio efektą sukeliančių dujų registre aplinkos ministro nustatyta tvarka.

6 straipsnis. Nacionalinio šiltnamio efektą sukeliančių dujų apyvartinių taršos leidimų paskirstymo plano ir (ar) Europos Sąjungos šiltnamio efektą sukeliančių dujų apyvartinių taršos leidimų prekybos sistemoje dalyvaujančių veiklos vykdytojų sąrašo rengimas ir tvirtinimas

1. Nacionalinį šiltnamio efektą sukeliančių dujų apyvartinių taršos leidimų paskirstymo planą ir (ar) Europos Sąjungos šiltnamio efektą sukeliančių dujų apyvartinių taršos leidimų prekybos sistemoje dalyvaujančių veiklos vykdytojų sąrašą, vadovaudamiesi Europos Sąjungos teisės aktais ir atsižvelgdami į Europos Komisijos nustatytus reikalavimus ir rekomendacijas, rengia ir tvirtina aplinkos ministras kartu su kitomis Vyriausybės įgaliotomis institucijomis.

2. Nacionalinis šiltnamio efektą sukeliančių dujų apyvartinių taršos leidimų paskirstymo planas galioja iki 2012 m. gruodžio 31 d. Europos Sąjungos šiltnamio efektą sukeliančių dujų apyvartinių taršos leidimų prekybos sistemoje dalyvaujančių veiklos vykdytojų sąrašas įsigalioja 2013 m. sausio 1 d.

3. Vyriausybės įgaliotos institucijos, rengdamos Nacionalinį šiltnamio efektą sukeliančių dujų apyvartinių taršos leidimų paskirstymo planą ir (ar) Europos Sąjungos šiltnamio efektą sukeliančių dujų apyvartinių taršos leidimų prekybos sistemoje dalyvaujančių veiklos vykdytojų sąrašą, aplinkos ministro nustatyta tvarka teikia informaciją visuomenei ir sudaro sąlygas jai dalyvauti.

7 straipsnis. Leidimo išmesti šiltnamio efektą sukeliančias dujas išdavimas, pakeitimas, tikslinimas ir panaikinimas

1. Leidimą išmesti šiltnamio efektą sukeliančias dujas aplinkos ministro nustatyta tvarka išduoda, pakeičia, tikslina ir panaikina aplinkos ministro įgaliota (įgaliotos) institucija (institucijos).

2. Veiklos vykdytojas, norintis gauti leidimą išmesti šiltnamio efektą sukeliančias dujas, leidimą išduodančiai institucijai pateikia:

- 1) aplinkos ministro patvirtintos formos paraišką;
- 2) aplinkos ministro patvirtintame tvarkos apraše nurodytus dokumentus;
- 3) aplinkos ministro patvirtintos formos įsipareigojimą atsisakyti apyvartinių taršos leidimų ir (ar) Kioto vienetų kiekio, kuris yra lygiavertis per praėjusius kalendorinius metus į

atmosferą išmestam ir nepriklausomo vertintojo patikrintam šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekiui.

3. Leidimas išmesti šiltnamio efektą sukeliančias dujas išduodamas ne vėliau kaip per 90 dienų nuo šio straipsnio 2 dalyje nurodytų dokumentų, reikalingų leidimui išduoti, gavimo dienos.

4. Orlaivio naudotojo pagal Europos Sąjungos teisės aktų nustatytus reikalavimus parengtas ir aplinkos ministro patvirtintas šiltnamio efektą sukeliančių dujų stebėsenos planas prilyginamas leidimui išmesti šiltnamio efektą sukeliančias dujas.

5. Leidimas išmesti šiltnamio efektą sukeliančias dujas neišduodamas, jeigu:

- 1) pateikti ne visi šio straipsnio 2 dalyje nurodyti dokumentai;
- 2) pateikti dokumentai neteisingai užpildyti arba dokumentai neatitinka kitų jiems nustatytų reikalavimų;
- 3) pateiktuose dokumentuose nurodyti klaidingi duomenys.

6. Leidimas išmesti šiltnamio efektą sukeliančias dujas pakeičiamas ne vėliau kaip per 90 dienų nuo veiklos vykdytojo paraiškos leidimui pakeisti gavimo dienos. Leidimas pakeičiamas, jeigu:

1) įvyko esminis ūkinės veiklos pakeitimas: įrenginio atveju – atlikti dideli išplėtimo darbai, orlaivio naudotojo atveju – padaugėjo vykdomos veiklos (skrydžių skaičius pagal padidėjusių tonkilometrių duomenis) arba dėl kitų sąlygų, turinčių esminį poveikį šiam leidimui arba skiriamam apyvartinių taršos leidimų kiekiui;

- 2) pasikeitė vykdomos veiklos pobūdis;
- 3) pradedami eksploatuoti nauji įrenginiai arba nauji orlaiviai.

7. Leidimas išmesti šiltnamio efektą sukeliančias dujas patikslinamas ne vėliau kaip per 45 dienas nuo veiklos vykdytojo paraiškos leidimui tikslinti gavimo dienos. Leidimas tikslinamas, jeigu:

- 1) leidime yra klaidingų duomenų ar įrašų;
- 2) veiklos vykdytojas patikslina duomenis apie vykdomą veiklą, veiklos vykdytojo ar jo pavadinimo ir (ar) buveinės pasikeitimą;
- 3) įvyko ūkinės veiklos pakeitimas, kuris nepriskiriamas esminiam ūkinės veiklos pakeitimui.

8. Leidimas išmesti šiltnamio efektą sukeliančias dujas panaikinamas:

- 1) veiklos vykdytojo prašymu;
- 2) pasibaigus įmonei;
- 3) jeigu paaiškėja, kad leidimas buvo išduotas ar pakeistas remiantis veiklos vykdytojo pateiktais melagingais duomenimis;

4) jeigu nustatoma, kad veiklos vykdytojas nesilaiko nustatytų leidimo išmesti šiltnamio efektą sukeliančias dujas reikalavimų.

8 straipsnis. Apyvartinių taršos leidimų skyrimas, galiojimas ir panaikinimas

1. Apyvartinių taršos leidimų skyrimo veikiantiems veiklos vykdytojams ir veiklos vykdytojams, planuojantiems eksploatuoti naujus įrenginius ar naujus orlaivius, ir kitiems asmenims, norintiems įsigyti apyvartinių taršos leidimų ir jais naudotis ar disponuoti, tvarką nustato aplinkos ministras kartu su kitomis Vyriausybės įgaliotomis institucijomis.

2. Apyvartinių taršos leidimų skyrimas veiklos vykdytojui ir (ar) kitam asmeniui, turinčiam teisę įsigyti apyvartinių taršos leidimų ir jais naudotis ar disponuoti, apyvartinių taršos leidimų panaikinimas ir šių leidimų atsisakymas registruojami Šiltnamio efektą sukeliančių dujų registre. Veiklos vykdytojui nustatytas apyvartinių taršos leidimų kiekis įrašomas į leidimą išmesti šiltnamio efektą sukeliančias dujas ir (ar) nurodomas Šiltnamio efektą sukeliančių dujų registre.

3. Apyvartiniai taršos leidimai galioja Nacionalinio šiltnamio efektą sukeliančių dujų apyvartinių taršos leidimų paskirstymo plano ir (ar) Europos Sąjungos šiltnamio efektą sukeliančių dujų apyvartinių taršos leidimų prekybos sistemoje dalyvaujančių veiklos vykdytojų sąrašo galiojimo laikotarpiu.

4. Apyvartiniai taršos leidimai panaikinami veiklos vykdytojo arba asmens, turinčio teisę disponuoti apyvartiniais taršos leidimais, prašymu aplinkos ministro nustatyta tvarka arba pasibaigus įmonei.

9 straipsnis. Nustatytosios normos vienetų įsigijimo ir perleidimo sandoriai

1. Sprendimą dėl nustatytosios normos vienetų įsigijimo ir perleidimo sandorių sudarymo priima Vyriausybė jos įgaliotos institucijos teikimu.

2. Lėšos, gautos už perleistus nustatytosios normos vienetus, pervedamos į Klimato kaitos specialiąją programą.

3. Nustatytosios normos vienetams įsigyti naudojamos šio straipsnio 2 dalyje nurodytoje Klimato kaitos specialiojoje programoje sukauptos lėšos ir (ar) valstybės biudžeto lėšos.

10 straipsnis. Klimato kaitos specialioji programa

1. Klimato kaitos valdymo priemonėms papildomai finansuoti sudaroma Klimato kaitos specialioji programa (toliau – Programa). Programos lėšos kaupiamos atskiroje Valstybės išdo sąskaitoje. Programos finansavimo pajamos ir išlaidos, vadovaujantis specialiuju programų finansavimo principais, planuojamos valstybės biudžete.

2. Programos finansavimo šaltiniai:

- 1) lėšos, gautos už perleistus nustatytosios normos vienetus;
- 2) lėšos, gautos už aukcione parduotus apyvartinius taršos leidimus;
- 3) lėšos, gautos šio įstatymo šeštajame skirsnyje nustatyta tvarka;
- 4) savanoriškos fizinių ir juridinių asmenų lėšos, skirtos klimato kaitos poveikio mažinimo priemonėms įgyvendinti;
- 5) kitos teisėtai gautos lėšos.

3. Programos lėšos naudojamos:

1) energijos vartojimo ir gamybos efektyvumo didinimo projektams: gyvenamiesiems namams ir visuomeninės paskirties pastatams modernizuoti, kitiems projektams, kurie leidžia efektyviausiai sumažinti išmetamų šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekį energetikos, pramonės, statybos, transporto, žemės ūkio, atliekų tvarkymo ir kitose srityse, įgyvendinti – ne mažiau kaip 40 procentų;

2) atsinaujinančių energijos išteklių panaudojimui skatinti, aplinkai palankioms technologijoms, tarp jų efektyvios energijos gamybos kogeneracijos būdu, diegti – ne mažiau kaip 40 procentų;

3) Nacionalinės klimato kaitos valdymo politikos strategijos įgyvendinimo priemonių planui vykdyti;

4) miškams atkurti ir įveisti;

5) visuomenei informuoti ir šviesti, mokslo tiriamiesiems darbams ir jų sklaidai, veiklos vykdytojams ir kitiems asmenims konsultuoti ir mokytį aktualiaisiais klimato kaitos politikos valdymo ir įgyvendinimo, energijos vartojimo efektyvumo didinimo, atsinaujinančių energijos išteklių panaudojimo ir aplinkai palankių technologijų diegimo klausimais;

6) pagal Europos Sąjungos teisės aktus, Klimato kaitos konvenciją, Kioto protokolą ir kitus tarptautinius susitarimus nustatytoms prisitaikymo prie klimato kaitos pokyčių ir klimato kaitos padarinių švelninimo priemonėms įgyvendinti Lietuvos Respublikos teritorijoje ir trečiosiose valstybėse;

7) kitoms klimato kaitos politikos veiksmingo valdymo priemonėms, kurios, naudojantis valstybės pagalba, leistų veiklos vykdytojams ir kitiems ūkio subjektams, kurių vykdoma veikla nepatenka į šio įstatymo 1 priede nurodytą veiklos rūšių sąrašą, sumažinti išmetamų šiltnamio efektą sukeliančių dujų mažinimo įsipareigojimų finansinę ir ekonominę naštą, įgyvendinti.

4. Programos lėšų valdymo bendrosios nuostatos:

1) metines Programos lėšų panaudojimo sąmatas ir ataskaitas rengia ir Programos lėšas administruoja Vyriausybės įgaliota institucija;

2) metines Programos lėšų panaudojimo sąmatas ir ataskaitas, apsvarstytas su Nacionaliniu klimato kaitos komitetu ir Seimo Aplinkos apsaugos komitetu, tvirtina Vyriausybė arba jos įgaliota institucija;

3) Programos lėšos, nepanaudotos einamaisiais biudžetinais metais, naudojamos kitiems metams numatytoms priemonėms arba kitoms šio straipsnio 3 dalies 3–7 punktuose numatytoms priemonėms finansuoti;

4) Vyriausybė gali pakeisti šio straipsnio 3 dalies 1 ir 2 punktuose nurodytą finansavimo dydį tik tuo atveju, kai yra motyvuotas Vyriausybės įgaliotos institucijos, administruojančios Programos lėšas, siūlymas.

5. Nacionalinį klimato kaitos komitetą – Vyriausybės įgaliotos institucijos, administruojančios Programos lėšas, patariamąjį organą – sudaro valstybės institucijų, asociacijų, mokslo ir studijų institucijų ir kitų institucijų atstovai. Nacionalinio klimato kaitos komiteto sudėtį ir veiklos nuostatus tvirtina aplinkos ministras. Nacionalinis klimato kaitos komitetas nėra juridinis asmuo.

KETVIRTASIS SKIRSNIS

BENDRAI ĮGYVENDINAMI IR ŠVARIOS PLĖTROS PROJEKTAI

11 straipsnis. Bendrai įgyvendinamų ir švarios plėtros projektų vykdymas ir jų administravimas

1. Vykdydama bendrai įgyvendinamus projektus, Lietuvos Respublika gali perduoti Klimato kaitos konvencijos I priede nurodytoms valstybėms išmetamųjų teršalų mažinimo vienetus arba jų gauti iš nurodytų valstybių, vadovaudamasi Lietuvos Respublikos ratifikuotomis tarptautinėmis sutartimis ir kitais teisės aktais.

2. Vykdamas švarios plėtros projektus, Lietuvos Respublikai, kaip Klimato kaitos konvencijos I priedo sąraše nurodytai valstybei, gali būti suteikiami patvirtinti išmetamųjų teršalų mažinimo vienetai, vadovaujantis Lietuvos Respublikos ratifikuotomis tarptautinėmis sutartimis ir kitais teisės aktais.

3. Bendrai įgyvendinamus ir švarios plėtros projektus kartu su kitomis Vyriausybės įgaliotomis institucijomis administruoja Aplinkos ministerija.

4. Aplinkos ministras nustato bendrai įgyvendinamų ir švarios plėtros projektų vykdymo tvarką. Aplinkos ministerija atlieka šias funkcijas:

- 1) priima, nagrinėja ir vertina paraiškas ir kitus projektų vykdymo dokumentus;
- 2) leidžia vykdyti projektus arba atsisako leisti juos vykdyti;
- 3) atlieka projektų vykdymo kontrolę.

5. Veiklos vykdytojai ir (ar) ūkio subjektai, kurių vykdoma veikla nepatenka į šio įstatymo 1 priede nurodytą veiklos rūšių sąrašą, gali panaudoti bendrai įgyvendinamų ir švarios plėtros projektų veiklos išmetamųjų teršalų mažinimo vienetus ir patvirtintus išmetamųjų teršalų mažinimo vienetus jiems nustatyto išmetamų šiltnamio efektą sukeliančių dujų sumažinimo tikslo daliai užskaityti Vyriausybės ar jos įgaliotos institucijos nustatyta tvarka.

PENKTASIS SKIRSNIS

ŠILTNAMIO EFEKTĄ SUKELIANČIŲ DUJŲ REGISTRAS

12 straipsnis. Šiltnamio efektą sukeliančių dujų registro steigimas ir valdymas

1. Šiltnamio efektą sukeliančių dujų registras yra valstybės registras. Registrą steigia ir registro nuostatus tvirtina Vyriausybė.

2. Šiltnamio efektą sukeliančių dujų registro vadovaujančioji registro tvarkymo įstaiga yra Aplinkos ministerija, o registro tvarkymo įstaiga – viešoji įstaiga Lietuvos aplinkos apsaugos investicijų fondas.

3. Už objektų registravimą Šiltnamio efektą sukeliančių dujų registre imama Vyriausybės nustatyto dydžio rinkliava, už šio registro duomenų teikimą – Vyriausybės nustatyto dydžio atlyginimas.

ŠEŠTASIS SKIRSNIS

ATSAKOMYBĖ

13 straipsnis. Veikos, už kurias skiriamos ekonominės baudos

1. Skiriama vieno šimto eurų ekvivalento litais arba atitinkamai pagal Europos vartotojų kainų indeksą patikslinta ekonominė bauda:

1) veiklos vykdytojams, kurie pagal šio įstatymo 5 straipsnio 1 dalyje nurodytus kriterijus eksploatuoja savo valdomus įrenginius ar orlaivius ir privalo registruotis, – už kiekvieną į atmosferą išmestą anglies dioksido toną ar anglies dioksido ekvivalentą neužsiregistravus arba

2) veiklos vykdytojams, kurie iš įrenginių ar orlaivių išmeta į atmosferą šiltnamio efektą sukeliančias dujas neturėdami galiojančio Aplinkos ministerijos įgaliotos institucijos išduoto leidimo, kuriuo suteikiama teisė išmesti šiltnamio efektą sukeliančias dujas, – už kiekvieną į atmosferą išmestą anglies dioksido toną ar anglies dioksido ekvivalentą, arba

3) veiklos vykdytojams už kiekvieną išmestą į atmosferą anglies dioksido ekvivalentą ar anglies dioksido toną, dėl kurios šio įstatymo 5 straipsnio 3 dalyje nustatytu terminu jie

neatsisako apyvartinių taršos leidimų ir (ar) išmetamųjų teršalų mažinimo vienetų, ir (ar) patvirtintų išmetamųjų teršalų sumažinimo vienetų, arba

4) veiklos vykdytojams, kurie per kalendorinius metus išmeta į atmosferą didesnę šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekį, negu išmesti leidžia praėjusiais kalendoriniais metais turėti ir (ar) šio įstatymo 5 straipsnio 4 dalyje nustatytais pagrindais įsigyti apyvartiniai taršos leidimai ir (ar) vykdant bendrai įgyvendinamus ir (ar) švarios plėtros projektus įsigyti išmetamųjų teršalų mažinimo vienetai, ir (ar) patvirtinti išmetamųjų teršalų sumažinimo vienetai, – už kiekvieną anglies dioksido toną ar anglies dioksido ekvivalentą.

2. Už lėšų, gautų už perleistus apyvartinius taršos leidimus ir Kioto vienetus, paskirstymą ir panaudojimą ne pagal šio įstatymo 5 straipsnio 6 dalyje nustatytus reikalavimus veiklos vykdytojams skiriama nuo penkių šimtų litų iki trijų tūkstančių litų ekonominė bauda. Baudos dydis nustatomas taikant proporcingumo principą, atsižvelgiant į ataskaitos, pateiktos pagal šio įstatymo 5 straipsnio 8 dalies reikalavimus, duomenis ir įvertinus gautų ir nepanaudotų lėšų dydį per ataskaitinius kalendorinius metus.

14 straipsnis. Ekonominės baudas skiriantys pareigūnai

Ekonominės baudas už šio įstatymo 13 straipsnyje numatytas veikas skiria regionų aplinkos apsaugos departamentų aplinkos apsaugos valstybinės kontrolės pareigūnai – vyriausieji valstybiniai aplinkos apsaugos inspektoriai ir vyresnieji valstybiniai aplinkos apsaugos inspektoriai.

15 straipsnis. Ekonominių baudų skyrimo bylų iškėlimas, ekonominių baudų skyrimas ir jų skyrimo terminai

1. Aplinkos apsaugos valstybinės kontrolės pareigūnas, nustatęs šio įstatymo 13 straipsnyje nurodytą (nurodytus) pažeidimą (pažeidimus), ne vėliau kaip per penkias darbo dienas iškelia ekonominės baudos skyrimo bylą ir surašo aplinkos ministro patvirtintos formos neteisėto šiltnamio efektą sukeliančių dujų išmetimo į atmosferą ar lėšų, gautų už perleistus apyvartinius taršos leidimus ir Kioto vienetus, paskirstymo ir panaudojimo ne pagal paskirtį aktą (toliau – Aktas). Akte nurodoma:

1) įtariamasis pažeidimu asmuo (juridinio asmens pavadinimas, teisinė forma, buveinė, kodas arba fizinio asmens (jei pažeidėjas fizinis asmuo) vardas, pavardė, kodas, nuolatinė gyvenamoji vieta);

2) pažeidimo esmė ir pažeidimą nustatantys šio įstatymo 13 straipsnio dalis arba punktas;

3) skirtinos įtariamam pažeidimu asmeniui ekonominės baudos dydis ir jį pagrindžiantys skaičiavimai ir (ar) motyvai;

- 4) ekonominės baudos skyrimo bylos nagrinėjimo vieta, data ir laikas;
- 5) Aktą surašęs aplinkos apsaugos valstybinės kontrolės pareigūnas (vardas, pavardė, tarnybos vieta, pareigos, parašas).

2. Ne vėliau kaip per tris darbo dienas nuo Akto surašymo dienos Aktą surašęs aplinkos apsaugos valstybinės kontrolės pareigūnas jo kopiją įteikia arba registruotu laišku išsiunčia pažeidimu įtariamam asmeniui. Kartu su Aktu įtariamam pažeidimu asmeniui įteikiamas (išsiunčiamas) pasiūlymas pateikti paaiškinimą raštu dėl įtariamo pažeidimo, pateikti įrodymus ir prašymus, taip pat nurodomas jų pateikimo terminas.

3. Ekonominės baudos už veikas, numatytas šio įstatymo 13 straipsnyje, skiriamos per vienus metus nuo pažeidimo nustatymo dienos, bet ne vėliau kaip per trejus metus nuo pažeidimo padarymo dienos.

16 straipsnis. Ekonominių baudų skyrimo bylų proceso dalyviai

1. Nagrinėjant šio įstatymo 15 straipsnyje nurodytų pažeidimų bylas, dalyvauja:
 - 1) įtariamasis pažeidimu asmuo (jei įtariamasis padaręs pažeidimą juridinis asmuo, – jo įgaliotas atstovas ir (ar) gynėjas);
 - 2) aplinkos apsaugos valstybinės kontrolės pareigūno sprendimu – kiti asmenys, kurių interesai tiesiogiai susiję su nagrinėjama byla;
 - 3) aplinkos apsaugos valstybinės kontrolės pareigūno sprendimu – liudytojai, ekspertai, specialistai ir kiti asmenys ar valstybės institucijų atstovai.
2. Šio straipsnio 1 dalies 2 ir 3 punktuose nurodyti asmenys yra laikomi proceso dalyviais.
3. Įtariamasis pažeidimu asmuo ir proceso dalyviai apie ekonominės baudos skyrimo bylos nagrinėjimo vietą, datą ir laiką informuojami raštu.

17 straipsnis. Ekonominės baudos skyrimo bylos nagrinėjimas ir ekonominės baudos skyrimo bylos nagrinėjimo atidėjimas

1. Ekonominės baudos skyrimo byla nagrinėjama dalyvaujant įtariamam pažeidimu asmeniui ir proceso dalyviams.
2. Ekonominės baudos skyrimo bylos nagrinėjimo metu įtariamasis pažeidimu asmuo turi teisę susipažinti su surinkta bylos medžiaga, duoti paaiškinimus žodžiu ir raštu, pateikti įrodymus, teikti prašymus.
3. Ekonominės baudos skyrimo byla nagrinėjama nedalyvaujant įtariamam pažeidimu asmeniui ir (ar) proceso dalyviams, jei žinoma, kad apie ekonominės baudos skyrimo bylos nagrinėjimą jie buvo informuoti ir raštu nepateikė motyvuoto prašymo atidėti bylos nagrinėjimą.

4. Sprendimą atidėti ekonominės baudos bylos nagrinėjimą priima šią bylą nagrinėjantis aplinkos apsaugos valstybinės kontrolės pareigūnas, priimdamas motyvuotą aplinkos ministro nustatytos formos nutarimą. Šiuo nutarimu aplinkos apsaugos valstybinės kontrolės pareigūnas, nagrinėjantis ekonominės baudos skyrimo bylą, nustato naują ekonominės baudos skyrimo bylos nagrinėjimo vietą, datą ir laiką.

5. Šio straipsnio 4 dalyje nurodytas nutarimas įteikiamas arba registruotu laišku išsiunčiamas įtariamam pažeidimu asmeniui ir proceso dalyviams.

18 straipsnis. Nutarimai, priimami išnagrinėjus ekonominės baudos skyrimo bylą, ir jų apskundimas

1. Aplinkos apsaugos valstybinės kontrolės pareigūnas, išnagrinėjęs ekonominės baudos skyrimo bylą, priima nutarimą:

- 1) skirti ekonominę baudą arba
- 2) nutraukti ekonominės baudos skyrimo bylą, jei nėra pažeidimų, numatytų šio įstatymo 13 straipsnyje, sudėties, arba
- 3) nutraukti bylą suėjus šio įstatymo 15 straipsnio 3 dalyje nustatytiems terminams, arba
- 4) ekonominės baudos skyrimo byloje atlikti papildomą tyrimą.

2. Šio straipsnio 1 dalyje nurodytame nutarime nurodoma: nutarimą priėmęs aplinkos apsaugos valstybinės kontrolės pareigūnas (vardas, pavardė, tarnybos vieta); ekonominės baudos skyrimo bylos nagrinėjimo vieta, data, laikas; šio įstatymo 15 straipsnio 1 dalies 1 punkte nurodyti pažeidėjo (arba asmens, kuriam buvo iškelta ekonominės baudos skyrimo byla) duomenys; pažeidimo esmė, pažeidimo padarymo aplinkybės ir motyvuotas jų įvertinimas; pažeidėjo kaltę pagrindžiantys įrodymai; pažeidėjo paaiškinimai dėl padaryto pažeidimo; šio įstatymo 13 straipsnis, dalis ir punktas, numatantys atsakomybę už pažeidėjo padarytą veiką; aplinkos apsaugos valstybinės kontrolės pareigūno priimtas nutarimas (skiriamos ekonominės baudos dydis, jei ji skiriama), nutarimo apskundimo terminai ir tvarka.

3. Šio straipsnio 1 dalyje nurodyto nutarimo formą tvirtina aplinkos ministras.

4. Nutarimas ne vėliau kaip per penkias darbo dienas nuo jo priėmimo dienos įteikiamas arba registruotu laišku išsiunčiamas asmeniui, dėl kurio jis priimtas.

5. Šio straipsnio 1 dalies 1–3 punktuose nurodyti nutarimai įsigalioja per trisdešimt dienų nuo nutarimo įteikimo asmeniui, dėl kurio jis priimtas, dienos ir skundžiami Lietuvos Respublikos administracinių bylų teisenos įstatymo nustatyta tvarka apygardos administraciniam teismui.

6. Šio straipsnio 1 dalies 4 punkte nurodytas nutarimas įsigalioja nuo jo priėmimo dienos.

19 straipsnis. Papildomo tyrimo atlikimas ekonominės baudos skyrimo byloje

1. Jeigu aplinkos apsaugos valstybinės kontrolės pareigūnas priima 18 straipsnio 1 dalies 4 punkte nurodytą nutarimą, papildomas tyrimas turi būti atliktas ne vėliau kaip per du mėnesius.
2. Atlikus papildomą tyrimą, ekonominės baudos skyrimo byla nagrinėjama šio įstatymo 15–18 straipsniuose nustatyta tvarka.

20 straipsnis. Ekonominių baudų sumokėjimas ir išieškojimas

1. Asmenys paskirtas ekonomines baudas sumoka į šio įstatymo 10 straipsnio 1 dalyje nurodytą Valstybės izdo sąskaitą ne vėliau kaip per tris mėnesius nuo nutarimo skirti ekonominę baudą įsigaliojimo dienos.
2. Jeigu asmenys, kuriems paskirtos ekonominės baudos, geranoriškai jų nemoka, nutarimas skirti ekonominę baudą perduodamas antstoliams ir vykdomas Lietuvos Respublikos civilinio proceso kodekso nustatyta tvarka. Nutarimas skirti ekonominę baudą vykdyti turi būti perduotas ne vėliau kaip per trejus metus nuo jo įsigaliojimo dienos.
3. Asmenys, kuriems paskirta ekonominė bauda už šio įstatymo 13 straipsnio 1 dalies 3 ir 4 punktuose nurodytas veikas, neatleidžiami nuo įsipareigojimo atsisakyti apyvartinių taršos leidimų ir (ar) Kioto vienetų, atitinkančių tą perteklinį išmetamų šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekį, kuris susidarytų, jeigu būtų atsisakoma kitų kalendorinių metų leidimų ir (ar) Kioto vienetų.

21 straipsnis. Atsakomybė už kitus šiame skirsnyje nenumatytus šio įstatymo pažeidimus

Fiziniai ir juridiniai asmenys už šiame skirsnyje nenumatytus šio įstatymo pažeidimus atsako kitų Lietuvos Respublikos įstatymų nustatyta tvarka.

**SEPTINTASIS SKIRSNIS
BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS****22 straipsnis. Įstatymo taikymas**

1. Šio įstatymo 5 (išskyrus 2 dalį), 7, 8, 13–21 straipsnių reikalavimai orlaivio naudotojams taikomi nuo 2012 m. sausio 1 d.
2. Šio įstatymo 5 (išskyrus 2 dalį), 7, 8, 13–21 straipsnių reikalavimai kai kuriems veiklos vykdytojams pagal šio įstatymo 1 priede nurodytą veiklos rūšių sąrašą taikomi nuo 2013 m. sausio 1 d.

3. Šio įstatymo 5 straipsnio 2 dalies reikalavimai kai kuriems veiklos vykdytojams pagal šio įstatymo 1 priede nurodytą veiklos rūšių sąrašą taikomi nuo 2010 m. sausio 1 d.

23 straipsnis. Pasiūlymas Vyriausybei

Vyriausybė iki 2012 m. rugsėjo 1 d. pateikia Seimui tvirtinti Nacionalinę klimato kaitos valdymo politikos strategiją.

Skelbiu šį Lietuvos Respublikos Seimo priimtą įstatymą.

RESPUBLIKOS PREZIDENTĖ

DALIA GRYBAUSKAITĖ

VEIKLOS RŪŠIŲ SĄRAŠAS

1. Europos Sąjungos šiltnamio efektą sukeliančių dujų apyvartinių taršos leidimų prekybos sistemos reikalavimai netaikomi įrenginiams arba jų dalims, naudojamiems moksliniams tyrimams, technologijų plėtrai ir naujiems produktams bei technologiniams procesams, taip pat tik biomasę naudojantiems įrenginiams.

2. Toliau nurodyti slenkstiniai dydžiai nusako gamybos pajėgumus arba našumą. Jei tame pačiame įrenginyje vykdoma tos pačios kategorijos kelių rūšių veikla, tokių veiklos rūšių pajėgumai sudedami.

3. Jei norima apskaičiuoti įrenginio bendrą nominalų šiluminį našumą siekiant nustatyti, ar jį galima įtraukti į Europos Sąjungos šiltnamio efektą sukeliančių dujų apyvartinių taršos leidimų prekybos sistemą, sudedamas visų jo techninių mazgų, kuriuose deginamas kuras, nominalus šiluminis našumas. Šie mazgai gali būti įvairių tipų katilai, degikliai, turbinos, šildytuvai, kūryklos, atliekų deginimo įrenginiai, kalkių deginimo krosnys, džiovinimo krosnys, krosnys, džiovyklos, varikliai, degalų elementai, cheminio deginimo mazgai, deglai ir terminio arba katalizinio deginimo įrenginiai. Į mazgus, kurių nominalus šiluminis našumas mažesnis kaip 3 MW, ir mazgus, kurie naudoja tik biomasę, šio skaičiavimo tikslais neatsižvelgiama. „Tik biomasę naudojantys įrenginiai“ yra mazgai, kurie kietąjį iškastinį kurą naudoja tik juos įjungiant ir išjungiant.

4. Jei mazgas skirtas vykdyti veiklai, kuriai ribinis kiekis neišreiškiamas bendru nominaliu šiluminiu našumu, šios veiklos ribinis kiekis turi pirmenybę priimant sprendimą dėl įtraukimo į Europos Sąjungos šiltnamio efektą sukeliančių dujų apyvartinių taršos leidimų prekybos sistemą.

5. Jei įrenginio pajėgumų ribinė bet kokios veiklos vertė šiame priede viršijama, visi mazgai, kuriuose deginamas kuras, išskyrus mazgus, skirtus pavojingoms arba buitiniams atliekoms deginti, įtraukiami į leidimą išmesti šiltnamio efektą sukeliančias dujas.

6. Nuo 2012 m. sausio 1 d. šiai veiklai priskiriami visi skrydžiai į valstybės narės, kuriai taikoma Europos bendrijos steigimo sutartis, aerodromą ir iš jo.

Eil. Nr.	Veiklos rūšys	Išmetamos šiltnamio efektą sukeliančios dujos	Įstatymo taikymas veiklos vykdytojams pagal veiklos rūšis
1.	Kuro deginimas įrenginiuose, kurių bendras nominalus šiluminis našumas didesnis negu 20 MW (išskyrus įrenginiuose, skirtuose pavojingoms arba komunalinėms atliekoms deginti)	Anglies dioksidas	Taikoma nuo šio įstatymo įsigaliojimo datos
2.	Naftos perdirbimas	Anglies dioksidas	Taikoma nuo šio įstatymo įsigaliojimo datos
3.	Kokso gamyba	Anglies dioksidas	Taikoma nuo šio įstatymo įsigaliojimo datos
4.	Metalo rūdos (įskaitant sulfidinę rūdą) išdeginimas arba kaitinimas, įskaitant granuliaciją	Anglies dioksidas	Taikoma nuo šio įstatymo įsigaliojimo datos
5.	Luitinio ketaus arba plieno gamyba (pirminis arba antrinis liejimas), įskaitant tolydinį liejimą, kai gamybos pajėgumai didesni negu 2,5 tonos per valandą	Anglies dioksidas	Taikoma nuo šio įstatymo įsigaliojimo datos
6.	Juodųjų metalų (įskaitant juodųjų metalų lydinius) gamyba arba perdirbimas, kai eksploatuojami kuro deginimo įrenginiai, kurių bendras nominalus šiluminis našumas didesnis negu 20 MW. Perdirbimas apima ir apdorojimą valcavimo staklynuose, atkaitinimo krosnyse, kalvėse, liejyklose, dengimo ir dekapiravimo įrenginiuose	Anglies dioksidas	Šio įstatymo 5 (išskyrus 2 dalį), 7, 8, 13–21 straipsnių reikalavimai įrenginiams taikomi nuo 2013 m. sausio 1 d. Šio įstatymo 5 straipsnio 2 dalies reikalavimai taikomi nuo 2010 m. sausio 1 d.
7.	Pirminė aliuminio gamyba	Anglies dioksidas ir perfluorangliavandeniliai	Šio įstatymo 5 (išskyrus 2 dalį), 7, 8, 13–21 straipsnių reikalavimai įrenginiams taikomi nuo 2013 m. sausio 1 d. Šio įstatymo 5 straipsnio 2 dalies reikalavimai taikomi nuo 2010 m. sausio 1 d.
8.	Antrinė aliuminio gamyba, kai eksploatuojami kuro deginimo įrenginiai, kurių bendras nominalus šiluminis našumas didesnis negu 20 MW	Anglies dioksidas	Šio įstatymo 5 (išskyrus 2 dalį), 7, 8, 13–21 straipsnių reikalavimai įrenginiams taikomi nuo 2013 m. sausio 1 d. Šio įstatymo 5 straipsnio 2

Eil. Nr.	Veiklos rūšys	Išmetamos šiltnamio efektą sukeliančios dujos	Įstatymo taikymas veiklos vykdytojams pagal veiklos rūšis
			dalies reikalavimai taikomi nuo 2010 m. sausio 1 d.
9.	Spalvotųjų metalų gamyba arba perdirbimas, įskaitant lydinių gamybą, taurinimą, liejimą ir kt., kai eksploatuojami kuro deginimo įrenginiai, kurių bendras nominalus šiluminis našumas (įskaitant kurą, naudojamą kaip redukcinį reagentą) didesnis negu 20 MW	Anglies dioksidas	Šio įstatymo 5 (išskyrus 2 dalį), 7, 8, 13–21 straipsnių reikalavimai įrenginiams taikomi nuo 2013 m. sausio 1 d. Šio įstatymo 5 straipsnio 2 dalies reikalavimai taikomi nuo 2010 m. sausio 1 d.
10.	Cemento klinkerio gamyba rotacinėse krosnyse, kurių gamybos pajėgumai didesni negu 500 tonų per dieną, arba kitose krosnyse, kurių gamybos pajėgumai didesni negu 50 tonų per dieną	Anglies dioksidas	Taikoma nuo šio įstatymo įsigaliojimo datos
11.	Kalkių gamyba arba dolomito ar magnezito kalcinavimas rotacinėse krosnyse, kurių gamybos pajėgumai didesni negu 50 tonų per dieną	Anglies dioksidas	Taikoma nuo šio įstatymo įsigaliojimo datos
12.	Stiklo, įskaitant stiklo pluoštą, gamyba, kai lydymo pajėgumai didesni negu 20 tonų per dieną	Anglies dioksidas	Taikoma nuo šio įstatymo įsigaliojimo datos
13.	Keraminių gaminių gamyba degimo būdu, visų pirma stogų čerpių, plytų, ugniai atsparių plytų, koklių, molio dirbinių arba porceliano gamybos, kai gamybos pajėgumai didesni negu 75 tonos per dieną	Anglies dioksidas	Taikoma nuo šio įstatymo įsigaliojimo datos
14.	Akmens vatos gamyba naudojant stiklą, uolienas arba šlaką, kai lydymo pajėgumai didesni negu 20 tonų per dieną	Anglies dioksidas	Taikoma nuo šio įstatymo įsigaliojimo datos
15.	Gipso džiovinimas arba kalcinavimas ar gipso plokščių ir kitų gipso gaminių gamyba, kai eksploatuojami kuro deginimo įrenginiai, kurių bendras nominalus šiluminis našumas didesnis negu 20 MW	Anglies dioksidas	Šio įstatymo 5 (išskyrus 2 dalį), 7, 8, 13–21 straipsnių reikalavimai įrenginiams taikomi nuo 2013 m. sausio 1 d. Šio įstatymo 5 straipsnio 2 dalies reikalavimai taikomi nuo 2010 m. sausio 1 d.

Eil. Nr.	Veiklos rūšys	Išmetamos šiltnamio efektą sukeliančios dujos	Įstatymo taikymas veiklos vykdytojams pagal veiklos rūšis
16.	Celiuliozės iš medienos ar kitų pluoštinių medžiagų gamyba	Anglies dioksidas	Taikoma nuo šio įstatymo įsigaliojimo datos
17.	Popieriaus ir kartono gamyba, kai gamybos pajėgumai yra didesni negu 20 tonų per dieną	Anglies dioksidas	Taikoma nuo šio įstatymo įsigaliojimo datos
18.	Suodžių gamyba, įskaitant organinių medžiagų, tokių kaip alyva, degutas, krekingo ir distiliacijos likučiai, karbonizaciją, kai eksploatuojami kuro deginimo įrenginiai, kurių bendras nominalus šiluminis našumas didesnis negu 20 MW	Anglies dioksidas	Šio įstatymo 5 (išskyrus 2 dalį), 7, 8, 13–21 straipsnių reikalavimai įrenginiams taikomi nuo 2013 m. sausio 1 d. Šio įstatymo 5 straipsnio 2 dalies reikalavimai taikomi nuo 2010 m. sausio 1 d.
19.	Azoto rūgšties gamyba	Anglies dioksidas ir azoto suboksidas	Šio įstatymo 5 (išskyrus 2 dalį), 7, 8, 13–21 straipsnių reikalavimai įrenginiams taikomi nuo 2013 m. sausio 1 d. Šio įstatymo 5 straipsnio 2 dalies reikalavimai taikomi nuo 2010 m. sausio 1 d.
20.	Adipo rūgšties gamyba	Anglies dioksidas ir azoto suboksidas	Šio įstatymo 5 (išskyrus 2 dalį), 7, 8, 13–21 straipsnių reikalavimai įrenginiams taikomi nuo 2013 m. sausio 1 d. Šio įstatymo 5 straipsnio 2 dalies reikalavimai taikomi nuo 2010 m. sausio 1 d.
21.	Glioksilo ir glioksilo rūgšties gamyba	Anglies dioksidas ir azoto suboksidas	Šio įstatymo 5 (išskyrus 2 dalį), 7, 8, 13–21 straipsnių reikalavimai įrenginiams taikomi nuo 2013 m. sausio 1 d. Šio įstatymo 5 straipsnio 2 dalies reikalavimai taikomi nuo 2010 m. sausio 1 d.
22.	Amoniako gamyba	Anglies dioksidas	Šio įstatymo 5 (išskyrus 2 dalį), 7, 8, 13–21 straipsnių reikalavimai

Eil. Nr.	Veiklos rūšys	Išmetamos šiltnamio efektą sukeliančios dujos	Įstatymo taikymas veiklos vykdytojams pagal veiklos rūšis
			Įrenginiams taikomi nuo 2013 m. sausio 1 d. Šio įstatymo 5 straipsnio 2 dalies reikalavimai taikomi nuo 2010 m. sausio 1 d.
23.	Didelio masto organinių cheminių medžiagų gamyba, taikant krekingą, riformingą, dalinę arba visišką oksidaciją arba kitus panašius metodus, kai gamybos pajėgumai didesni negu 100 tonų per dieną	Anglies dioksidas	Šio įstatymo 5 (išskyrus 2 dalį), 7, 8, 13–21 straipsnių reikalavimai įrenginiams taikomi nuo 2013 m. sausio 1 d. Šio įstatymo 5 straipsnio 2 dalies reikalavimai taikomi nuo 2010 m. sausio 1 d.
24.	Vandenilio (H ₂) ir sintezės dujų gamyba taikant riformingą arba dalinę oksidaciją, kai gamybos pajėgumai didesni negu 25 tonos per dieną	Anglies dioksidas	Šio įstatymo 5 (išskyrus 2 dalį), 7, 8, 13–21 straipsnių reikalavimai įrenginiams taikomi nuo 2013 m. sausio 1 d. Šio įstatymo 5 straipsnio 2 dalies reikalavimai taikomi nuo 2010 m. sausio 1 d.
25.	Natrio karbonato (Na ₂ CO ₃) ir natrio hidrokarbonato (NaHCO ₃) gamyba	Anglies dioksidas	Šio įstatymo 5 (išskyrus 2 dalį), 7, 8, 13–21 straipsnių reikalavimai įrenginiams taikomi nuo 2013 m. sausio 1 d. Šio įstatymo 5 straipsnio 2 dalies reikalavimai taikomi nuo 2010 m. sausio 1 d.
26.	Įrenginių, kuriems taikoma Direktyva 2009/29/EB, išmetamų šiltnamio efektą sukeliančių dujų surinkimas, kad jos galėtų būti transportuojamos ir saugomos Europos Sąjungos teisės aktais patvirtintoje geologinio saugojimo vietoje	Anglies dioksidas	Savanoriškai taikoma iki 2020 m.
27.	Anglies dioksido transportavimas vamzdiniais į Europos Sąjungos teisės aktais patvirtintą geologinio saugojimo vietą	Anglies dioksidas	Savanoriškai taikoma iki 2020 m.
28.	Anglies dioksido geologinis	Anglies dioksidas	Savanoriškai taikoma iki

Eil. Nr.	Veiklos rūšys	Išmetamos šiltnamio efektą sukeliančios dujos	Įstatymo taikymas veiklos vykdytojams pagal veiklos rūšis
	saugojimas vadovaujantis Europos Sąjungos teisės aktais patvirtintoje saugojimo vietoje		2020 m.
29.	<p>Aviacija</p> <p>Orlaivių skrydžiai į valstybės narės, kuriai taikoma Europos bendrijos steigimo sutartis, teritorijoje esantį aerodromą arba iš jo.</p> <p>Šiai veiklai nepriskiriami:</p> <p>a) skrydžiai, išskirtinai skirti skraidinti šalies, kuri nėra valstybė narė, oficialią misiją atliekanti valdantį monarchą ir jo artimuosius giminaičius, valstybės vadovus, vyriausybės vadovus ir vyriausybės ministrus, jei tai įrodo atitinkamas statuso žymuo skrydžio plane;</p> <p>b) kariniais orlaiviais atliekami kariniai skrydžiai ir muitinės bei policijos tarnybų skrydžiai;</p> <p>c) skrydžiai, susiję su paieška ir gelbėjimu, gaisrų gesinimo skrydžiai, humanitariniai skrydžiai ir greitosios medicinos pagalbos skrydžiai, kuriuos leido atitinkama kompetentinga institucija;</p> <p>d) visi skrydžiai, atliekami išskirtinai pagal vizualiųjų skrydžių taisyklės, kaip apibrėžta Tarptautinės civilinės aviacijos konvencijos (Čikagos konvencijos) 2 priede;</p> <p>e) skrydžiai be tarpinių nutūpimų, užbaigiami orlaivio pakilimo aerodrome;</p> <p>f) mokomieji skrydžiai, skirti išskirtinai gauti licenciją arba skrydžio įgulai – įgyti kvalifikaciją, jei tai įrodo atitinkamas žymuo skrydžio plane tuo atveju, jei skrydis nėra skirtas keleiviams ir (arba) kroviniams skraidinti arba orlaivio padėčiai nustatyti ar orlaiviui perkelti;</p> <p>g) skrydžiai, skirti išskirtinai moksliniams tyrimams atlikti arba orlaiviams ar įrangai (naudojamai ore arba antžeminei) tikrinti, bandyti ar patvirtinti;</p>	Anglies dioksidas	<p>Šio įstatymo 5 (išskyrus 2 dalį), 7, 8, 13–21 straipsnių reikalavimai orlaivio naudotojams taikomi nuo 2012 m. sausio 1 d.</p> <p>Šio įstatymo 5 straipsnio 2 dalies reikalavimai taikomi nuo 2010 m. sausio 1 d.</p>

Eil. Nr.	Veiklos rūšys	Išmetamos šiltnamio efektą sukeliančios dujos	Įstatymo taikymas veiklos vykdytojams pagal veiklos rūšis
	<p>h) orlaivio, kurio patvirtinta didžiausioji kilimo masė yra ne didesnė kaip 5 700 kg, skrydžiai;</p> <p>i) skrydžiai, atliekami vykdant su viešosiomis paslaugomis susijusius įsipareigojimus, kurie nustatyti pagal Reglamentą (EEB) Nr. 2408/92 maršrutams atokiausiuose regionuose, kaip nurodyta Sutarties 299 straipsnio 2 dalyje, arba maršrutams, kuriais per metus siūloma pervežti ne daugiau kaip 30 000 keleivių; ir</p> <p>j) skrydžiai, kurie, jei nebūtų taikomas šis punktas, būtų priskiriami šiai veiklos rūšiai ir kuriuos atlieka komercinės oro transporto priemonės naudotojas, vykdantis:</p> <ul style="list-style-type: none"> – mažiau negu 243 skrydžius per tris iš eilės keturių mėnesių laikotarpius; arba – skrydžius, kurių bendras metinis išmetamųjų teršalų kiekis yra mažesnis negu 10 000 tonų. <p>Skrydžiai, kurių vienintelis tikslas – skraidinti valstybės narės oficialią misiją atliekantį valdantį monarchą ir jo artimuosius giminaičius, valstybės vadovus, vyriausybės vadovus ir vyriausybės ministrus, pagal šį punktą šiai veiklai negali būti nepriskiriami.</p>		

ĮGYVENDINAMI EUROPOS SĄJUNGOS TEISĖS AKTAI

1. 2003 m. spalio 13 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2003/87/EB, nustatanti šiltnamio efektą sukeliančių dujų emisijos leidimų sistemą Bendrijoje ir iš dalies keičianti Tarybos direktyvą 96/61/EB (OL 2004 m. *specialus leidimas* 15 skyrius, 7 tomas, p. 631), su paskutiniais pakeitimais, padarytais 2009 m. balandžio 23 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2009/29/EB (OL 2009 L 140, p. 63).

2. 2004 m. gruodžio 21 d. Komisijos reglamentas (EB) Nr. 2216/2004 dėl standartizuotos ir apsaugotos registrų sistemos sutinkamai su 2003/87/EB Europos Parlamento ir Tarybos direktyva ir 280/2004/EB Europos Parlamento ir Tarybos sprendimu (OL 2004 L 386, p. 1) su paskutiniais pakeitimais, padarytais 2008 m. spalio 8 d. Komisijos reglamentu (EB) Nr. 994/2008 (OL 2008 L 271, p. 3).

3. 2009 m. balandžio 23 d. Europos Parlamento ir Tarybos sprendimas Nr. 406/2009/EB dėl valstybių narių pastangų mažinti jų šiltnamio efektą sukeliančių dujų emisijas, Bendrijai siekiant įvykdyti įsipareigojimus iki 2020 m. sumažinti šiltnamio efektą sukeliančių dujų emisijas (OL 2009 L 140, p. 136).